

Boeken

BESPREKING RAGING BULL: THE MAKING OF BY JAY GLENNIE

Met de rug naar de ring

Een reusachtig nieuw boek over de totstandkoming van **boksfilm *Raging Bull*** (1980) lost interessante kwesties op. Zoals: al dat bloed, hoe deden ze dat?

Door **Rob van Scheers**

Het was Bobs idee geweest. Bob is Robert De Niro, die zich in de hoofdrol van een boksfilm droomde. In 1974 had hij de autobiografie van voormalig wereldkampioen midden-gewicht Jake LaMotta cadeau gekregen, gesigneerd en al. 'Voor de enige acteur ter wereld die mijn idiote leven zou kunnen spelen.' De titel: *Raging Bull: My Story* (1970), oftewel de memoirs van Jake 'De Razende Stier' LaMotta uit de Bronx. 106 partijen: 83 keer winst, waarvan dertig door knock-out, negentien keer verlies, vier onbeslist.

De Niro stapte naar Martin Scorsese, maar de beoogde regisseur was niet onder de indruk. Een boksfilm? Dat was al honderd keer gedaan. Ja, hij wist ook wel dat boksen in feite schaken met je lijf is. Maar nee, bedankt. 'Het idee 'laten we twee kerels in de ring zetten die het vervolgens maar uitvechten', kon mij niet echt boeien. Geen enkele sportfilm, eigenlijk. Ik was meer van de muziek.'

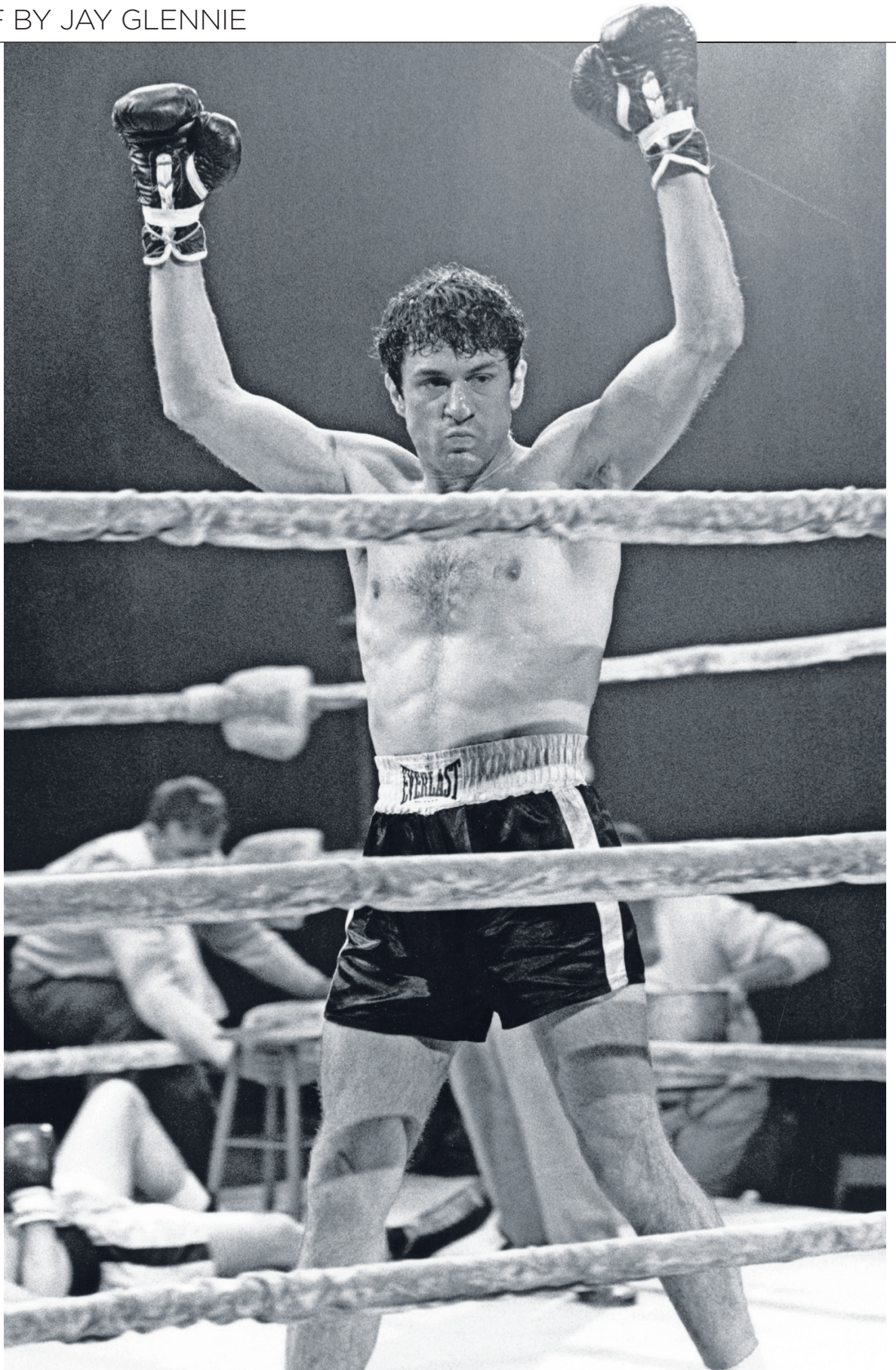
Het omslagpunt kwam toen zijn musical *New York, New York* (1977) aan de kassa flopte – waarmee Scorsese na hitfilms als *Mean Streets* (1973), *Alice Doesn't Live Here Anymore* (1974) en *Taxi Driver* (1976) zelf tegen een fikse opdoffer aanliep. Hij toonde alsnog interesse in het plan van zijn vriend Bob. 'Na *New York, New York* was ik ervan overtuigd dat mijn Amerikaanse filmcarrière wel klaar was. Ik wilde naar Europa vertrekken om daar kleinere films te gaan draaien. *Raging Bull* zou mijn allerlaatste Amerikaan-

se film worden. Ik heb me aan geen enkele regel gehouden. Kamikaze. Ik wilde de beste film van mijn leven maken. Daarna zou ik in vlammen opgaan.'

Ruim veertig jaar later staat *Raging Bull* (1980) met zijn acht Oscarnominaties nog steeds bekend als onversneden meesterwerk, geboren uit overlevingsdrang van de regisseur. Een wanhoopsoffensief. Terugkijken op dvd leert nog maar eens dat alle gecanoniseerde lof niet overdreven is. Krachtige scènes, sterke rolbezetting en geweldige editing ook. Het onheilsplendende shot is als het bloed letterlijk van de touwen druipt. Een beeld als een retorische vraag van de regisseur: 'En dit noemen ze een spelletje?'

In 2008 werd *Raging Bull* door het American Film Institute uitgeroepen tot 'beste sportfilm ooit', net voor *Rocky* (uit 1976, van regisseur John G. Avildsen). Meer nog dan *Goodfellas* (1990) ademt de film in alles Scorsese: de ongepolijste dialogen, de brutale cameravoering, de liefde voor het straatleven in New York. Precies de reden waarom nu bij de Britse uitgeverij Coattail Publications – zelf-verklaarde specialisten in limited editions – een giga koffietafelboek is verschenen: *Raging Bull: The Making Of by Jay Glennie*. Oplage: 1.980 exemplaren. Groot formaat. Gewicht: een kilo of 3. Adviesprijs: 100 Britse ponden.

Voor zijn boek heeft de auteur iedereen die bij deze film van enig belang was gesproken, inclusief Scor-

Met deze stoeptegels in de hand worden kwesties opgelost. Waarom is *Raging Bull* eigenlijk in zwart-wit gedraaid?

sese en De Niro. Uitputtende interviews – de quotes hierboven komen er ook uit – die worden afgewisseld met het complete archief van setfotograaf Brian Hamill, de storyboards van de regisseur en flarden van het script met annotaties. Eerder verschenen in deze reeks al vergelijkbare boeken over *The Deer Hunter* en *Performance*; een nieuwe episode over *Trainspotting* staat op de rol. Aan de prijs, ja, maar voor filmfanaten zijn dit natuurlijk wel unieke documenten.

Met deze stoeptegels in de hand worden kwesties opgelost. Waarom is *Raging Bull* eigenlijk in zwart-wit gedraaid? Het juiste antwoord luidt: na het onverwachte Oscarsucces van Sylvester Stallone's *Rocky* (1976) waren boksfilms bij de verzamelde Hollywoodstudio's plots weer helemaal in. Naast *Raging Bull* waren er nog drie in

voorbereiding: *The Main Event* (1979), met Barbra Streisand en Ryan O'Neal, *Rocky II* (1979) en de comedy *The Prize Fighter* (1979). Scorsese: 'Zwart-wit was een extra manier om ons te onderscheiden van die andere producties.'

En al dat bloed dan? Hoe deden ze dat? Chocoladesiroop, blijkt. De neusprothese van De Niro werd ermee volgestopt, zodat het alle kanten op kon spetteren. Als het moest in slow motion. Maximaal effect. 'Chocoladesiroop doet het op zwart-witfilm beter dan bloed.'

Wat Scorsese en De Niro vooraf in elk geval zeker wisten: een interessante boksfilm gaat niet per se over de sport. Een interessante boksfilm staat met de rug naar de ring toe. Hij portretteert de hoofdpersoon in kwestie in zijn dagelijks bestaan en